Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 215. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 21-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 21, 1979 No. 215. VOL. LXXXVI.

Д-Р ВІТАЛІЙ ҐАРБЕР ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИСОКЕ СТАНОВИЩЕ В ДЕПАРТАМЕНТІ ОБОРОНИ

Д-р Віталій Ґарбер

Вашінгтон. — Секретар оборони Гарольд Бровн у своєму пресовому повідомленні інформує про призначення д-ра Віталія Ґарбера на новостворене становище заступника підсекретаря оборони (Міжнародні програми й технологія) в бюрі підсекретаря оборони для дослідів і техніки. Перед цим найменуванням, д-р В. Ґарбер від березня 1978 року був директором (Міжнародні програми) у бюрі згаданого підсекретаря оборони.

Д-р Віталій Ґарбер, як заступник підсекретаря, буде контролювати експорт технології від Департаменту оборони. Він буде головним центром Департаменту оборони у випадках експорту військових запасів, перегляду змін політики щодо експорту технології та у справах експорту чужинецьким націям матеріяльних і технологічних частин, які можуть становити безпечний ризик висилати їх за кордон. Д-р Ґарбер відповідальний також за міжнародні досліди й технічну діяльність, включаючи співпрацю членів Північно-Атлантицького Союзу (НАТО) в оборонних дослідах, розвитку й придбання зброї.

Позиція заступника підсекретаря оборони (Міжнародні програми і технологія) була створена, — як заявляє Секретар оборони Бровн, — для об'єднання в одному бюрі міжнародного і технологічного експорту, що провозило декількома підвідділами в бюрі Департаменту оборони.

Перед працею в Департаменті оборони, д-р Ґарбер був заступником помічника директора дослідів, розвитку й координації у Департаменті енергії; від 1975-1977 був заступником адміністратора енергетичних дослідів і розвитку (ЕРДА); від 1971-1975 був науковим дорадником директора дослідів у Департаменті армії, а в 1968 до 1971 року був затрудненний асистентом директора у відділі дослідів Стенфордського дослідного інституту. Після відбуття військової служби в ранзі старшини, д-р Ґарбер працював від 1961 до 1968 року дослідником-фізиком у ділянці ракетної системи американської армії.

Д-р Віталій Ґарбер — українець, народжений у Фрунзе, Киргизія, йому 42 роки. Вищу освіту здобув на Міннесотському університеті: в 1959 році одержав ступінь бакалавра, а в 1962 році — ступінь магістра. Докторський ступінь здобув у 1966 році в університеті Алабама, а післядокторські студії продовжував у Гарвардському університеті.

Д-р Ґарбер і його дружина є членами 15-го Відділу УНСоюзу.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР КАНДИДУВАТИМЕ НА ДРУГУ КАДЕНЦІЮ

Президент Джіммі Картер

Вашінгтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джоді Повелл заявив, що хоча він не може промовляти в імені Президента, проте „ніхто не може мати найменшого сумніву", що президент Картер кандидуватиме в найближчих президентських виборах на другу каденцію і що президент Картер проголосить своє рішення в найближчій будуччині. Заява Джоді Повелла прийшла у зв'язку з наполяганням групи видатних демократичних діячів, щоби президент Картер проголосив якнайшвидше свою кандидатуру — з уваги на виборчу кампанію, яку фактично, хоч не формально, розпочав вже сенатор Едвард Кеннеді.

Неофіційно повідомлено, що президент Картер спершу плянував проголосити свою кандидатуру щойно після того, як Конґрес завершить працю над новим законом про енерґію і Сенат ратифікує американсько-совєтський договір про обмеження стратегічної зброї (САЛТ 2), але переведення цих двох справ у Конґресі може потривати довший час. Тому припускають що Президент проголосить офіційно свою кандидатуру швидше, може на День Подяки, підбадьорений заявами солідарности і підтримки від численних видатних і впливових демократичних діячів з різних стейтів, між ними від нюйоркського віце-губернатора Маріо Комо.

У цій справі відбулося приватне зібрання у Вашінгтоні у помешканні колишнього голови Демократичної партії, тепер спеціяльного амбасадора для справ Близького Сходу Роберта Стравса, із приявністю також теперішнього голови Демократичної партії Джана Вайта. Цей останній висловив оптимістичний погляд, що виборче суперництво Джіммі Картера і Едварда Кеннеді не розколе Демократичної партії, якщо виборча кампанія буде відбуватися на базі різниць поглядів на сутні ділові справи, а не на базі персоналій.

Сенат схвалив дальших 40 більйонів на зброю — всупереч волі Президента

Вашінгтон. — Сенат рішив підвищити військовий бюджет автоматично на 5 відсотків на роки 1980 і 1981, щоби зрівноважити щораз збільшувану совєтську збройну потугу. Спонзором такої резолюції був сенатор Сем Нанн, демократ із Джорджії. Конкретно — це дасть яких 40 більйонів більше, аніж рекомендував президент Картер, який звертав увагу, що така підвищка військового бюджету перечить принципам поборювання інфляції і не дозволить зрівноважити бюджету. Уряд мав надію, що переведення різних ощадностей в бюджеті доведе до його зрівноваження у 1981 році. Фахівці вияснюють, що насправді державний бюджетовий дефіцит буде на наступний рік коло 30 більйонів долярів. Остаточні бюджетові суми будуть визначені на нарадах між обома палатами Конґресу, але — за коментарями преси — це голосування у Конґресі у користь підвищеного бюджету на потреби збройних сил характеристичне для настроїв законодавців, які з черги дуже пильно прислуховуються до настроїв своїх виборців.

На голосування за підвищенний військовий бюджет буцім то вплинуло недавнє виявлення совєтського війська на Кубі та дальша різка критика різними фахівцями американсько-совєтського договору САЛТ 2.

Нюаркська Округа приготовляється до вшанування сл. п. Симона В. Петлюри

Нюарк-Ірвінгтон.(К. С.) Комітет вшанування 100-річчя народження Симона Петлюри, у склад якого входять всі Комбатантські Організації, молодь СУМ-А,Одум-у, Пласту та інші організації міста, і який є під протекторатом місцевого Відділу УККА Нюарк - Ірвінгтону і околиці інформує, що на своєму другому поширеному засіданні, яке відбулося 7-го вересня ц. р. з участю представників усіх військових формацій: ОбВУА, УПА, 1-ої Української Дивізії УНА, 6-го посту Українсько - Американських Ветеранів, 2-ої Української Дивізії, Вільного Козацтва, представників СУМ-А і ОДУМ-у й інших організацій під головуванням К. Степового, (він же й голова Комітету) одноголосно вирішили: якнайдостойніше відзначити і вшанувати світлу постать голови Директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона В. Петлюри в 100-ту річницю його народження. З цією метою конечно буде повести відповідну пропагандивну працю, щоб до цього відзначення притягнути якнайширші кола українського громадянства, а зокрема молодь.

Комітет закликає громаду, щоб з нагоди С. Петлюри — 100-річчя народження, об'єднатись навколо його невмирущих ідей, ідей 22-го січня 1918 - 1919 років і створити для нього пам'ятник виконання його заповіта: „Українська Держава, хоче чи не хоче того ворог, мусить бути Вільною, Самостійною Соборною і ні від кого незалежною Українською Державою, всього українського Народу".

На це відзначення запрошено здебільша нові кращі мистецькі сили.

Імпреза ця відбудеться у неділю, 30-го вересня ц. р. о 4-ій год. по пол. у приміщенні Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню, Ірвінгтон, Н. Дж. Програму її започаткується Апелем Комбатантських і Молодечих Організацій. Слово „Симон Петлюра" виголосить ред. Ярос-

(Продовження на ст. 4)

ЗСА ТАВРУЮТЬ ІЗРАЇЛЬ ЗА ЙОГО КОЛОНІЯЛЬНУ ПОЛІТИКУ НА ОКУПОВАНИХ АРАБСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Вашінгтон. — Речник Державного департаменту натаврував у різкій формі минулотижневе рішення ізраїльського уряду, яке дозволяє своїм громадянам купувати від арабів землю на правому боці ріки Йордану, що належить до Йорданії. Так само гостро протів такої постанови заявився єгипетський міністер військових справ.

Американський Уряд вважає, що така постано ва ізраїльського уряду пошкодить дальшим ізраїльсько-єгипетським переговорам про мир на Близькому Сході, а речник єгипетського уряду назвав дозвіл на купно землі від арабів на окупованих Ізраїлем землях колишніх арабських країн недопускальним засновуванням дальших ізраїльських колоній.

Справа набрала особливої гостроти тепер, коли у Вашінгтоні перебувають ізраїльський міністер закордонних справ Моше Даян і військових справ Езер Вайцман та єгипетський міністер оборони Камаль Гассан Алі. Вони нараджуються з державним секретарем Сайрусом Венсом й іншими високими американськими урядовцями у справах нагляду над дальшою евакуацією Ізраїлем Синайського півострова, що повертається під єгипетську суверенність та про збільшену військову та економічну допомогу від Америки Ізраїлеві і Єгиптові. Моше Даян і інші вищеназвані ізраїльські і єгипетські достойники були на авдієнції у президента Картера.

У Пуерто Ріко відбудеться плебісцит

Сан Хуан. — Губернатор Пуерто Ріка Карльос Ромеро Барчельо заявив, що в 1981 році відбудеться новий плебісцит, щоби самі пуерторіканці вирішили, якого політичного статусу прагнуть для своєї батьківщини. Конґрес прийняв недавно резолюцію, яка стверджувала, що Конґрес „візьме на увагу" бажання близько трьох і пів мільйона пуерторіканців, висловлене у плебісциті. Існують три можливості: залишення теперішнього статусу Пуерто Ріка, як члена американського Коммонвелту (автономна заморська американська посілість), статус ще одного стейту ЗСА, або державна незалежність. Названий вгорі теперішній губернатор спиняє концепції перетворення тієї посілости в новий стейт, — а коли би Конґрес на це не погодився, то в такому випадку — він заповів, він буде підтримувати прихильників пуерторіканської державної самостійности.

Дотепер в усіх виборах в Пуерто Ріко місцеві націоналісти-самостійники були в меншості, бо більшість населення лякається втратити ті господарські привілеї, що їх має: тепер яких 60 відс. населення в Пуерто Ріко отримує американські харчові картки, 200,000 осіб користає з пенсії від соціяльного забезпечення, а з федерального скарбу Пуерто Ріко отримує коло 3 більйони річної допомоги у різній формі. Однак помилування президентом Картером у цьому місяці 4-ох пуерторіканських самостійників, які відсиділи коло25 років в'язниці за переведення кривавої демонстрації в Конґресі та спробу атентату на кол. президента Трумана, як теж спонтанне маніфестаційне привітання їх в Сан Хуані багатотисячною масою місцевих земляків, заактуалізувало проблему Пуерто Ріка.

Звільнені четверо колишніх пуерторіканських політв'язнів, між ними одна жінка, заявили, що вони надалі будуть пропагувати ідею самостійности своєї батьківщини, але добрі знавці тамошніх відносин, американські коментатори сумніваються, чи пуерторіканське населення захоче позбутися теперішніх економічних користей, плюс туристичний рух з Америки, у користь ідеї самостійности.

Два гурагани заподіяли шкоди на півтора більйона долярів

Мобіль, Ала. — Гураган „Фредерік", який створився на Карібському морі майже негайно після того, як гураган „Девід" знемігся, дійшовши до кордонів Ню Йорку, наніс страшенні шкоди стейтам ФлЬориди, Міссісіпі, Алабами й суміжним місцевостям. У трьох вищеназваних південних стейтах місцеві губернатори покликали Національну Гвардію для боротьби проти грабіжників, які тут і там пробували використати хаос і нещастя для власної наживи. Фахівці вираховують, що ті два останні гурагани не були меншими шкідниками як „Каміль" і „Бетсі" в пізніх 1960-их роках, які спричинили шкоду на півтори більйона долярів кожний з них. Президент Картер оглянув найбільш пошкодовані околиці Флориди, Алабами й Міссісіпі, перелетівши над ними літаком, разом із місцевими високими урядовцями.

ЗБЛИЖЕННЯ КУЛЬТУР НАРОДІВ СССР — ГОЛОВНА ЦІЛЬ СОВЄТСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

Київ. — Київська „Культура і Життя" інформує, що колегія Міністерства культури Української ССР створила в апараті міністерства комісію, яка має слідкувати за питаннями розвитку, зближення і взаємозбагачення культур народів СССР. Метою цієї комісії є вдосконалити вивчення „багатонаціональної радянської культури", вивчення ходу її розвитку, „зближення і взаємозбагачення культур народів СССР". У цьому напрямі поведеться теоретична робота, себто аналіза всіх цих питань, практична робота, підготова відповідних матеріялів та рекомендацій. Головою, крім працівників міністерства і обласних управлінь культури, призначено першого заступника міністра С. В. Колтунюка.

СХІДНЬОНІМЕЦЬКА СПОРТОВКА ВТЕКЛА ДО ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Штутгарт, Західня Німеччина. — Східньонімецька рекордсменка у плаванні Рената Фоґель-Ґайнріх, яка в 1974 році здобула світовий рекорд на віддаль 100 метрів, втекла до Західньої Німеччини та одержала право азилю.

Західньонімецький уряд не подав подробиць втечі, стверджуючи тільки, що вона втекла на Захід, використовуючи подорож до Мадярщини.

„НА ПРАВОЗАХИСНІ ГРУПИ НАВАЛИЛАСЯ ЦІЛА КОЛОСАЛЬНА МАШИНА ДЕРЖАВНОГО НАСИЛЬСТВА — КДБ, МІЛІЦІЯ, ПРОКУРАТУРА, СУД, ПРЕСА" — ЗАЯВЛЯЄ В НОВОМУ ДОКУМЕНТІ КИЇВСЬКА УКРАЇНСЬКА ГЕЛЬСІНКСЬКА ГРУПА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дістався повний текст звернення Київської Української Гельсінкської Групи до Комісії Прав Людини ООН, країн, які підписали Гельсінкські угоди і до громадськости світу. Документ цей з грудня 1978 року підписали 8 членів київської Групи, які в той час перебували ще на волі.

Звернення це переклав на англійську мову вашінгтонський Комітет Гельсінкських Гарантій для України, переславши його по призначенню, як рівнож він опублікований англійською мовою у найновішому випуску часопису „Смолоскип".

Нижче подаємо лише уривки з цього документу, які подають нові інформації про репресивні заходи совєтської влади проти українського правозахисного руху:

„До Комітету ООН в справах оборони прав і свобід людини, урядів і парляментів країн, які підписали Гельсінкські угоди, усіх демократів світу, громадськостей всіх країн.

ЗВЕРНЕННЯ

Загальновідомо, що правозахисний рух в СРСР виріс із природніх потреб суспільности в обороні своїх прав і прав людини, які обмежують і ігнорують певні державні органи.

Гельсінкські групи в СРСР, завдяки своїй правозахисній діяльності, придбали признання і авторитет не лише серед громадськости своєї країни, але також признання і співчуття усього демократичного світу. Саме за те, і навалилася на правозахисні групи ціла колосальна машина державного насильства — КДБ міліція, прокуратура, суд, преса і т. д.

Українська Гельсінкська група створена на законних засадах, в узгодженні з правами проголошеними Загальною Декларацією прав людини ООН і, вкінці, на підставі Заключного Акту Гельсінкських угод — документу, підписаного главами держав 35 країн світу, у тому числі і Л. Брежнєвим.

Від першого дня створення Української Групи „Гельсінкі" і аж до сьогодні, проти неї і її членів вживалися і вживаються найрізноріднійші форми переслідувань — від відвертого хуліганства до десятирічного ув'язнення у таборі особливого режиму.

Так, 16-го листопада 1976 р. — в день створення Групи — вчинено погром на квартиру письменника Миколи Руденка (в Кончі-Заспі під Києвом). Каміння летіло на другий поверх і на балкон.

Першого удару, як відомо, завдано саме Українській Громадській Групі Сприяння виконанню Гельсінкських Угод. Погромні обшуки переведено в грудні 1976 р. у квартирах її членів Миколи Руденка, Олекси Тихого, Олеся Бердника.

5 лютого 1977 р. були арештовані голова Групи письменник Микола Руденко і член-основник Групи педагог Олекса Тихий.

23 квітня кинули за грати членів Групи — історика Миколу Матусевича й інженера Мирослава Мариновича.

12 грудня 1977 р. вдруге несправедливо заслали до тюрми члена - основника Групи Левка Лук'яненка.

16 лютого 1978 р. арешт...

(Продовження на ст. 4)

В СССР все ще усувають „недоліки" і карають „порушників порядку"

Київ. — Київська „Радянська Україна" повідомляє, що Центральний Комітет КПСС розглянув питання про поліпшення роботи по охороні правопорядку і посилення боротьби з правопорушеннями. Газета пише, що в постанові ЦК КПСС „відзначається, що в нашій країні відповідно до рішень XXV з'їзду КПРС, положень Конституції СРСР послідовно проводиться курс на дальше зміцнення соціялістичної законності і правопорядку". Але тому, що „завдання правопорядку розв'язуються повільно не досить ефективно, ЦК КПСС — „визначив конкретні заходи, спрямовані на дальше поліпшення профілактики правопорушень, посилення боротьби із злочинними та іншими антигромадськими проявами, неухильне додержання радянських законів усіма громадянами і службовими особами", — в дальшому інформує газета.

До „встановлення порядків" ЦК КПСС покликає прокуратуру СССР і Міністерство внутрішніх справ СССР, яким „запропоновано усунути явні недоліки в роботі підпорядкованих органів", закликає й партійні комітети, щоб вони „посилили контроль за роботою правоохоронних органів". Відтак перед цією усією совєтською „елітою", ЦК КПСС поставив такі завдання: „Поліпшити охорону громадського порядку в містах та інших населених пунктах; послідовно і наполегливо вести боротьбу проти пияцтва і алкоголізму; вдосконалювати роботу по запобіганню правопорушенням серед неповнолітніх у навчальних закладах, трудових колективах і за місцем проживання; посилити боротьбу з посяганнями на соціялістичну власність; активізувати боротьбу з дармоїдством і спекуляцією". Центральний Комітет КПСС зокрема звертає увагу „власть імущим" щодо останнього параграфу, кажучи: „Керуючись постановою ЦК КПСС „Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи" необхідно значно поліпшити ідейно-політичне, трудове, моральне виховання в кожному колективі, серед усіх груп населення і особливо молоді, підлітків. Створювати атмосферу нетерпимості до розкрадачів народного добра, злісних хуліганів, хабарників".

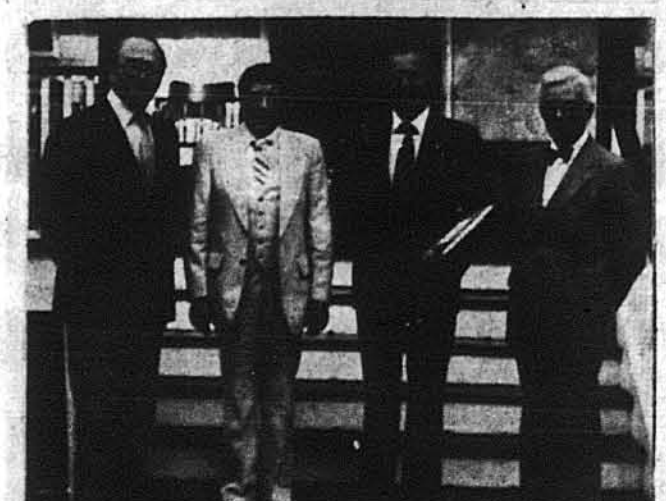
Відтак у цьому зверненні ЦК КПСС ідуть пояснення, якими то методами осягнути шлях ... здисциплінування „радянського народу". Постанова партії була попереджена низкою статтей і новинок у совєтській пресі, які стверджували різні крадіжки, хуліганство, злочини та розповсюджене пияцтво та хабарництво.

У Рочестері відбудеться Конкурс Дитячих Талантів та Костюмовий Баль

Рочестер, Н. Й. (Мирослава Приймак). — Комітет Українського Року Дитини повідомляє, що у неділю, 7-го жовтня ц. р., о год. 3-ій по пол. у залі парохії св. Покрови при Ст. Паул Булевард відбудеться Конкурс Дитячих Талантів та Масковий Баль. Участь у конкурсі візьмуть діти до 15-го року життя із таких ділянок: музика, спів, танок, рецитація та малюнок. Конкурсова Комісія призначить по 3 нагороди з кожної ділянки.

Ця імпреза відбувається у рамках святкування Українського Року Дитини, для чого зорганізовано Комітет, який очолює Іванна Мартинець, голова Окружної Ради СУА Північного Ню Йорку. У склад Комітету входять: Український Конгресовий Комітет, Відділ Рочестер, Організації СФУЖО: Два Відділи Союзу Українок Америки — Відділ ч. 46 і 47, 18-ий Відділ Українського Золотого Хреста, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Сестрицтво при православній церкві св. Покрови; молодечі організації Пласт та СУМ-А, Школи Українознавства: ім. Тараса Шевченка та парохії св. Покрови.

РЕЧНИКИ КУК СТРІНУЛИСЯ З ГЕНЕРАЛЬНИМ ГУБЕРНАТОРОМ КАНАДИ

Зустріч представників Централі КУК з генеральним губернатором Канади Едвардом Шраєром у Вінніпезі, 9-го серпня ц. р. при вході до резиденції старинного Ловер Форт Гаррі. (Зліва): стоять д-р С. Яр. Кальба, д-р С. Радчук, губернатор Едвард Шраєр і А. І. Яремович. Інформація про зустріч представників Централі КУК з п. Едвардом Шраєром була надрукована в 204-му числі „Свободи", з суботи, 8-го вересня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гін до свободи

В останніх тижнях знову світ дістав низку нових доказів, як люди в комуністичних країнах тужать за свободою, і як вони вживають різних засобів, щоби вирватись до вільного світу. Під час перебування у Ню Йорку репрезантаційного совєтського балету з Москви — втік його соліст Александер Ґодунов. Вісім дебелих агентів КҐБ вивели з готелю, в якому жили всі члени того балету, його дружину й перевезли на летовище: американські власті зупинили відлет літака, поки дружина Ґодунова не заявила виразно, що вона знає, що може залишитися в ЗСА, але воліє вернутися до СССР. Після того КҐБ скріпило охорону над рештою членів „Большого" балету, який відлетів на дальший гостинний виступ до Лос Анджелесу, в Каліфорнії. Але Леоніду Козлову і його дружині таки вдалося висковзнутися з-під тієї „опіки" і зголоситися до місцевого Уряду іміґрації й натуралізації, де просили дати їм право азилю. А коли поінформовано їх, що той азиль признано їм — вони засяяли радістю.

У Токіо в Японії зголосився до американської амбасади один член совєтської місії, що прибула туди в справі закупна різного японського виряду. Із комуністичної Східньої Німеччини втекли бальоном „хатнього виробу" дві німецькі родини, разом вісім осіб, перелетівши над смугою довкола Берліну, яка стоїть під комуністачною контролею.

Це цікавий феномен — гін людини до свободи, природний гін втекти з країни, де панує режим, що не визнає свободи. Совєти запустили на своїх кордонах залізну завісу, яка не дозволяє громадянам СССР свобідно виїздити й вибрати собі місце свого осідку, як не вільно в'язням свобідно виходити з тюрем. Підхід до людини, як до предмету, — заборонювання людині висловлювати свої думки словом і друком та роспоряджати собою за своєю вподобою, — це прикметна риса всіх диктаторських авторитарних режимів. Вони хочуть підпорядкувати свому адміністраційно-поліційному апаратові всіх своїх громадян, відмовляючи їм найпримітивніших громадянських прав. Нічого й казати, що в такій імперії, як Совєтський Союз, переводять водночас експерименти, як „злиття націй" в один совєтський народ із російською мовою і культурою, — що рівняється національному геноцидові. А втім, закони природи сильніші і всі спроби знівечити такі природні гони, як гін до волі, — це даремний труд. Такі заборони можуть існувати тільки на коротку мету і спричинюють реакцію, яка б'є в основи цілого режиму, цілої імперії.

Існуюча в комуністичних країнах заборона людині бути людиною і користуватися природними правами людини створює тільки атмосферу, в якій всі громадяни ненавидять режим і його виконавців. Можна спутати й прикоротити зовнішні прояви тієї ненависти методами поліційного терору, але не можна накинути законами, заборонами та наказами таких почувань, як любов і ненависть, прихильність чи бунтарство духа. Аналітики сучасного політичного світу різняться у поглядах на тривкість совєтської імперії та інших диктаторських режимів на різних континентах. Але всі вони однозгідні в тому, що люди в диктаторських країнах ненавидять тих, які завели диктатуру і зберігають її методами терору. І ця атмосфера, ця ненависть мільйонових мас населення — це реальний політичний чинник. І тому, коли мова про те, чи СССР зважиться на третю світову війну, щоб „угробити" вільний світ, то всі вдумливі аналітики і знавці відносин в СССР однозгідні, що між кремлівськими володарями є не тільки одиниці запоморочені від успіхів, але й такі, які свідомі, що крім мілітарної потуги західнього бльоку НАТО існує ще та надзвичайно загрозлива потуга, якою є поголовна ненависть населення.

Це не є міркування диктовані „побожними бажаннями". Всесвітня історія подає безліч прикладів, як розвалювались і щезали ніби вічні й могутні імперії головно тому, що були побудовані на системі поневолення громадян і були підмулені ненавистю отих, перемінених у невольників, мольйонів громадян. Підпільний сатиричний гумор в Польщі викував анекдот, як то Косиґін прийшов до Брежнєва з пропозицією — відкрити кордони, бо, мовляв, існує великий натиск можнародної опінії, — коли ж Брежнєв звернув увагу, що не можна зробити цього, бо всі втекли б і залишились би тільки вони в двох, Брежнєв і Косигін . Косигін відповів: „Ні, товаришу, залишитеся тільки ви один, бо я також втечу"...

Ненависть населення до влади, до всього адміністраційного апарату, ненависть до поневолювача і туга до волі та за волею, це не жарти, а реальний чинник, який сильніший за накопичування різнородної зброї для масового винищування противника. Тому з усіх міркувань на тему — як розвалиться совєтська імперія — найбільш логічним є висновок, що не важно, як вона розвалиться, а важне є те, що мусить напевно розвалитися, бо розсадить її гін до волі уярмлених народів і всіх громадян.

Совєтські „аґітбригади" і „тваринники"

Ужгород. — Йдучи назустріч „тваринникам" на високогірських полонинах Рахівського району, які доглядають громадську худобу, щоб вони не почувалися... самотніми і відокремленими від громади, партійні організації і керівники господарств — „дбають про задоволення духовних і культурно-побутових потреб полонинників", — інформує київська „Радянська Україна". А „дбають" вони в такий спосіб, що на гірські полонини, щоб ... розвеселити „тваринників" виходять 130 аґітаторів, 90 лекторів та численний загін культармійців, завданням яких (це для особливої... розваги) є проводити „політико-виховну і культурно-масову роботу".

Особливою „популярністю" на полонинах ... втішається районний аґітпоїзд „Полонина-79", у склад якого входять члени лекторської групи райкому партії, аґіткультбригада, а також група працівників сфери обслуговування. Цей „аґітпоїзд" працює у... недільні дні, і поспішивши з обслугою 250 „тваринникам" — вспів обслужити майже всі основні полонини району, — схвально стверджує „Радянська Україна".

Лідія Городецька

ДЕЩО ПРО СССР, ЙОГО САТЕЛІТІВ І АФРИКАНСЬКІ НАРОДИ

[1]

Уже багато років на Африканському континенті постали самостійні і незалежні держави африканських неґрів, що пробудилися після сотень років колоніяльної неволі. Відразу старі держави Европи й Америки подали руку помочі цим ще молодим і новопосталим державам Африки. Однак у цей час і на цьому ґрунті, виникли дві конкуренційні і протилежні по своєму характері й структурі сили, що стали змагатись за першість та панівність у цій політично престижевій боротьбі. Цими силами є: західньо-капіталістичний і демократичний устрій держав ЗСА, Франції, Англії, Зах. Німеччини та Ізраїля, а з другого боку — це вплив комуністичного устрою Совєтського Союзу та його сателітів. До цього ще треба згадати і досить великий вплив та політичне значіння Червоного Китаю.

Західній світ здебільш складається з тих держав, що мали раніш колоніяльні уряди в Африці, а східній бльок, який ніколи не мав колоній і тому нібито є ближчий по душі колоніяльним народам Африки. Отож з бігом часу створено так званий комітет чи „Союз Економічної Взаємодопомоги" поміж народами Африки і соціялістично-комуністичтичними державами Европи та Азії, який старається всіма способами допомогти новоутвореним державам Африки розвиватись економічно, культурно і господарчо. Хоч ця допомога мала б виглядати згідно з метою покликання того „Союзу", але за всім цим стоїть і певна сутополітична ідея пропаґанди і впливів на ті держави і народи Африки, з якими мала б співпрацювати їхня та чи інша місія або делеґація.

Під теперішній час члени СЕВ (Союзу Економічної Взаємодопомоги) уділяють свою економічну й технічну поміч 34-ом країнам Африканського континенту, головним чином в продукції, різних аґрономічно-національних господарств на основі індустріялізації, взглядно конкретних особливостей країни, з якою вони мають діло. Вони намагаються зліквідувати старі системи господарства та економії в африканських народів, перебудувати всю економіку країни та господарства на основі новітніх наукових методів та здобутків. Впроваджуючи до цих країн свої нові ідеї та методи, члени СЕВ стараються втягнути ці народи до співпраці і в інших питаннях культурного та політичного розвитку, а цим самим, втягнути їх у свій табір марксизму й комунізму. При чому звертається так само увагу і на зміцнення державного сектора країн, бо від їхнього рівня й стану залежатиме й рішення тих багатьох складних проблем соціяльних та економічних, з якими вони мусять зустрічатись у своїй відбудові після колоніяльного полону.

Основною формою співпраці СССР та його сателітів стало: будова підприємств і об'єктів продуктивної і непродуктивної сфери, уділення їм державних і комерційних кредитів, поміч у проведенню дослідних геологічних та гідрологічних робіт, підготовка наукових кадрів, технічних та інших спеціялістів і створення певної системи народної освіти. В сучасній хвилині вже збудовано чи ще будується більш як 1,689 різних підприємств і об'єктів. Всім відомий Асуанський гідротехнічний та енергетичний комплекс та Халуанський металюрґічний комплекс Єгипту, водозбереження та ГЕС в Тунісі, теплоелектростанція в Алжирі, нафточистительний в Етіопії, завод металюрґічних виробів в Кенії, цементний в Малі і багато інших.

Зі сторони комуністичного бльоку, найбільшу допомогу для африканських народів уділяє СССР. Тільки за його допомогою в Африці збудовано чи будується ще 450 об'єктів, з яких третина — це різні господарчі та промислові об'єкти. Чехо-Словаччина натомість створила понад 80 підприємств в одному лише Єгипті, сім в Судані та в різних інших місцях. Т. зв. СЕВ, беручи під увагу спеціялізацію країни в Африці, також будує різні необхідні та відповідно пристосовані до потреби тієї країни підприємства. Так спільними силами СЕВ збудовано фабрики виробництва насосів-помп в Алжирі, а також металурґічний комплекс в Ніґерії, з якого одержано півтора мільйона тонн сталі в рік. Населення, яке бачить такі великі успіхи та вигоду для своєї країни, старається, щоб ця продукція була не тільки вистачальною для країни, але щоб її можна було б використовувати і назовні, тобто на міжнародному ринку. При цьому продукція, експлуатуючи вже готові підприємства, зараз же покриває видатки і тим очевидячки фінансово не турбує дану країну чи нарід, бож молода країна вже набуває і ринок збуту для своєї продукції.

(Продовження буде)

Теодор Терен-Юськів

ЗАКАТУВАННЯ ІВАСЮКА

[2]

Вони з розчаруванням ствердили, що він свідомий українець, який всіляко уникав зв'язків із московсько-большевицькими чинниками.

Успіх його ріс у звеличників пісні, а малів у представників влади. Доказом цього було поминення його при розподілюванні відзначень чи нагород. Бож В. Івасюк мав не абиякі успіхи як в Україні, так і закордоном. Він мусів би зовсім легко стати т. зв. „народним артистом" совєтської України. Та ж ось хоч би співачка Софія Ротару, яка здобула і українську і міжнародну славу саме його піснями отримала цей титул, але не творець цих саме пісень.

Все ж таки Москва, будучи свідком розголосу і великої популярности Івасюка, рішила використати під час „святкувань" горезвісного т. зв. „возз'єднання", точніше 325-річчя Переяславської угоди.

Саме справа „возз'єднання" є найправдоподібніше підставою і засадничою причиною трагічної загибелі Івасюка з рук кагебівських катів. Большевицькі партійно-поліційні методи, при таких оказіях, добре відомі.

Поліційні чинники закликають мистця до себе: підлещуються, хвалять, умовляють, грозять і дають завдання, щоб його виконати. А цього ж року совєтсько-українські часописи й журнали переповнені, як ніколи ще досі, захватом і похвалами, що заносять стухлість, та рабськими панеґіриками наших визначніших поетів, малярів, композиторів, співаків, акторів і т. д., на честь... „возз'єднання". Ось, для прикладу, пригадаймо з преси, хоча б наївно-глупенькі похвали найбільшої сучасної актриси України Н. Ужвій (от тобі і волинячка!), чи найкращого баритона Київської опери А. Мокренка (зайняв місце Гнатюка — точно), яке то „щастя" для України бути „навіки разом" із Москвою. Ще дальше потрапив забристи відомий композитор Кость Данькевич, автор опери: „Богдан Хмельницький". З нагоди цієї історично-трагічної халепи для нашої батьківщини, він скомпонував пісню: „Оду до Росії" (текст якогось Горецького), яка наповнена брехнею й фарисейством у стилі: „Тебе прославляєм, рідна Росіє, за правду твою, за вірність твою, за чесну братерську любов".

Чи можна собі представити, щоб щось подібне міг написати, скомпонувати чи видушити зі себе прямолінійний патріотичний Івасюк? А від нього треба було мати партії і славословну статтю і прославляючу пісню, бож ясно, що дуже відомий композитор, а особливо улюбленець молоді міг куди більше вплинути на неї, як усякі заялозені і трафаретні писання різних большевицьких пристосуванців.

Час дорогий для вихвалювання „возз'єднання" минав, три перші місяці проминуло, а Івасюк не створив нічого для пропаґанди Москви „навіки разом", тоді поліція почала брати куди гострійший курс проти нього.

Справу в некористь Івасюка ускладнив дуже та приспішив його трагедію зовсім інший, загально відомий випадок.

7-го квітня ц. р. в Швайцарії сталася подія, яка закінчилась смертю, — як „Ізвєстія" подають, - „совєтського дипломата" Валеріяна Панченка, що постійно працював в Англії. Офіційні чинники Швайцарії ствердили, що Панченко помер у готелі з „перепою" і від надужиття наркотиків, а совєти твердять, що його підступно вбила західня розвідча служба („Н. Й. Таймс" з 9 серпня ц. р.). На всякий випадок, пашпорт Панченка повернула швайцарська влада совєтській амбасаді щойно 19-го квітня.

І це аж ніяк не виглядає на звичайний припадок, що вже 23-го квітня озвірілі кеґебісти схопили у Львові Івасюка. Вони ж бо 20 квітня мусіли докладно знати про смерть Панченка. І хоча невинний Івасюк не мав і не міг мати ніякісінького відношення до справи з Панченком, то все таки вона найправдоподібніше перерішила питання його життя. Бо озлоблене КҐБ, за смерть Панченка, не маючи нікого іншого в той час, завзялось вилити свою злість і жагу помсти в садистичний спосіб на українському композиторові. Він також не хоче прославляти „возз'єднання". Крім цього смерть Івасюка мала сповнити ще одне дуже вагоме і пекуче завдання: бути прикладом поліційної невблаганности та відстрашувати українську молодь від патріотизму. Бож українська молодь чимраз то відважніше підносить голову і голос в обороні своєї національности.

Однак тут саме показалися разючі психологічні перерахування московсько-поліційних чинників, бо їхні калькуляції та сподівання цілком провалилися. Реакція молоді виявилась цілком протилежна до їхніх замірів. Час бо застрашень проминув. Не дивлючись навіть на те, що на шовіністично-терористичному ешафоті московського драконізму 20-го віку згинув ще один визначний

(Продовження на ст. 3)

Ольга Войценко

МАРІЯ ДОЛЬНИЦЬКА — МИСТЕЦЬ ЕМАЛІ

(В п'ятиріччя смерти)

Число монографічних опрацювань життя і творчости українських мистців, що діють поза межами України, збільшилися новим виданням — книгою Володимира Поповича: „Марія Дольницька — Емаль" з англійським перекладом Юліяна Залізняка і з додатком короткого словника українських назв та бібліографією творчости мистця. Книжка видана люксусово з біло-чорними, а то й кольоровими, репродукціями творів цієї емалювальниці.

Як відомо, Марія Дольницька народилася в 1895 році у Львові, де закінчила народну школу і ліцей. В 1911 році вся родина переїхала до Відня: тут Марія вписалася на студії прикладного мистецтва й вчилася сім років, в тому три роки про техніку емалі. Власне в цій ділянці вона спеціялізувалася і навіть отримала шкільну нагороду в 1918 році. Після Першої світової війни Дольницька перебувала від 1921 до 1925 в Америці: в Міннеаполісі, Філядельфії і Фокс Чейсі. Хоч у цьому періоді вона багато малювала (коло 200 портретів) і мала кілька успішних індивідуальних вистав, то в той час середовище в Америці не сприяло їй ані до дальшого мистецького росту, ані не давало їй належного матеріяльного забезпечення. Тому вона повернулася до Відня в 1925 році. Тут вона з малими перервами жила постійно аж до своєї смерти 27-го жовтня 1974 року.

Як мистець, Марія Дольницька проявила себе найбільше в ділянці емалі. Свою тематику вона черпала з клясичної мітології, християнського (візантійського) релігійного життя та з українського побуту. За словами критиків, вона належала до школи символістів у роках 1920-1930, а пізніше вона проявила себе в експресіонізмі: „Вона бажала висловити простою мовою, що життя перемагає всі труднощі... Звідси оптимізм Дольницької, життєрадісність, чи як дехто тоді звав „віталізм"... Її експресіонізм — це хвала, гимн життю". Відзначалася Дольницька сильним відчуттям кольорів: „Коли порівнувати емаль Дольницької з іншими мистцями-емалювальниками, то це якраз у кольорах, у гармонізації їх, будемо спостерігати її безсумнівну перевагу, натомість вона може поступатися перед деякими мистцями рисунком", — читаємо в цій книзі (стор.15-19).

Крім емалі Дольницька творила в іншій ділянці малярства і тут лишила по собі найбільше портретів та автопортретів. Твори Дольницької знайшлися в різних країнах Европи, багато з них є в Америці, деякі в Канаді.

Перегортаючи сторінки нового видання, приходиться ствердити, що воно цінне й корисне не тільки для мистців чи мистецтвознавців, але й для аматорів-любителів мистецтва. Хоч емаль, як рід мистецтва, стара, то про те вона менш відома широким колам мистецьких споживачів, зокрема, коли взяти до уваги малярство чи різьбу. І власне в тому велика вартість цієї монографії. Вона висвітлює не тільки суть та історію емалі, але дає образ міжнародної визнаної української емалювальниці, що часом у дуже невідрадних умовах творила непроминальні мистецькі вартості. Із приводу появи цієї книжки треба висловити велике признання д-рові Поповичеві й проф. Залізнякові за їхні заходи в справі увіковічнення творчости Марії Дольницької, зокрема приємно відмітити, що англійський текст у додатку до українського уможливлює поширення цієї книжки в широкому світі.*

* * *

Авторка цих рядків має окрему приємність читати й оглядати цю книжку й насолоджуватися її ілюстративним матеріялом, бо вона мала змогу оглядати деякі з них особисто в часі відвідин Марії Дольницької у Відні понад двадцять років тому. Тому, що розділ про ці відвідини в книжці „Інший світ — інші дні" (Вінніпеґ,1959) остався невідомим видавцям, дозволю собі навести тут з нього деякі місця: „В товаристві пані Миросі Левицької я відвідала помешкання пані Марійки Дольницької. Ми мало знаємо тут за морем не тільки про цю жінку, але й про рід мистецтва, якому вона присвятила все своє життя. Пані Дольницька — европейської слави емалістка й має вироблене ім'я серед мистецьких кіл... Крім техніки емалю, пані Дольницька опанувала дуже стару техніку малювання воском (так звана „енкавстика") і в цій ділянці зробила ряд винаходів, модернізуючи цю стару техніку. З приводу цього в 1949 році появилася її праця в англійській мові під заг.

(Продовження на ст. 3)

* Книгу можна набути в книгарнях або пишучи на адресу: Dr.Salisnjak, 566 Pine Grove Avenue, Rochester,N.J. 14617.

Лев Яцкевич

СТЕПАН ТИМОШЕНКО — ВЧЕНИЙ СВІТОВОЇ СЛАВИ

[3].

На жаль, воєнні події зміняються в Києві зі швидкістю калейдоскопу. Неочікуваний наступ большевицьких військ, контрофензива білогвардейської армії, під командуванням ген. Денікіна, перекреслюють можливість дальшої праці в Українській Академії Наук та в Київській Політехніці. Тому Тимошенко, порадившись з родиною, виїжджає до Севастополя, а звідтіля, через Туреччину, до Юґославії, де одержує катедру міцности матеріялів на політехніці в Загребі.

Задушевною мрією Тимошенка було бачити свої наукові праці, перекладені на німецьку, англійську та французькі мови. Хорватська мова та наукове „мільє" Загребу не давало йому тієї можливости.

Крім того, в Загребі, в тому часі, існував дошкульний брак житлових приміщень і Тимошенко був змушений мешкати з дружиною та трьома дітьми в неустаткованих 2-ох кімнатах, призначених політехнікою на механічну лябораторію.

Проте, в тому часі він несподівано отримав листа від свого бувшого студента з петербурського політехнічного Інституту інж. Зевальнікова, в якому він запропонував йому переїхати на посаду наукового консультанта до фірми „Вайбрейшн Спешелті" у Філядельфії.

Тимошенко приймає цю пропозицію й переїжджає з родиною в 1922 році до Філядельфії.

На жаль, фінансові справи тієї фірми не були такі рожеві, як це описав в своєму листі інж. Зевальніков. Тому Тимошенко вирішив шукати за іншою працею, яку одержав у фірмі Вестінгавс у Піттсбургу, в новоствореній Механічній секції при Ляборaторії Дослідів.

Фірма Вестінгавз дала йому змогу виплисти на широкі води та промостити шлях до наукових осягів. У першій мірі, вже в першім році побуту Тимошенка в тій фірмі, виявилося, що під оглядом технічних наук, ЗСА стоїть далеко позаду Европи. Велика частина інженерів не мала достатнього знання математики й прикладної механіки. Тому його праця технічного консультанта поширилася на викладача прикладної механіки та міцности мех. споруд, на технічних семінарах, на яких фірма Вестінгавз перевишколювала своїх давніх та новонабраних інженерів Його виклади втішалися великою популярністю, бо Тимошенко вмів найбільш складні проблеми передати своїм слухачам дуже просто і ясно.

Впродовж його 5-літнього побуту в тій фірмі, через його руки „перейшло" щонайменше 300 інженерів. Дальшим його осягом було оснування при Т-ві Американських Інженерів Механіків окремої Секції прикладної механіки, що почала видавати, за його ініціятивою, престижевий журнал „Прикладна механіка". Крім цього, він написав у тому часі дві книжки: „Прикладна пружність" та „Проблеми коливання в техніці". Незабаром його слава, як науковця та технічного викладача, рознеслася широкою брижею в цілій Америці. Її відлунням було декілька пропозицій американських університетів на професорські посади. Найбільш атракційною була, проте, пропозиція декана Інженерної школи Мічіґенського університету, Енн Арбор, на весні 1927 на пост керівника новоствореної катедри Дослідів з механіки.

Тимошенко прийняв те становище та переїхав на працю до Мічіґенського університету, в якому вже наступного літа оснував Літню школу для технічних докторантів. У тій школі здобули звання доктора щонайменше 50 інженерів, з яких більша частина стала професорами американських університетів. Для піднесення рівня тієї школи, він спроваджував з Европи на викладачів таких світової слави науковців, як Л. Прандтль, Р. В. Савтвелл, Г. Г. Вестерґард та Т. Карман.

Останнім етапом його наукової кар'єри була посада професора на престижевім Стенфордськім Університеті в Пало Альта, Каліфорнія. Дивним збігом обставин, на цьому самому університеті в „Інституті Харчових Дослідів", одержав посаду професора також його молодший брат Володимир. За час свого побуту в обох тих університетах, Степан Тимошенко написав кільканадцять підручників та цілу низку наукових праць, які перекладені на багато мов світу. Згадати б тільки 2-томовий підручник „Міцности матеріялів", „Теорію елястичности", „Теорію стабільности", „Технічну механіку", „Теорію плит і циліндрів", „Теорію споруд", „Вищу динаміку" та „Історію міцности матеріялів" (від Леонарда да Вінчі й Ґалілея до наших часів). Ті всі праці здобули йому світову славу та великий, науковий престиж.

Хоч Тимошенко жив в ЗСА біля пів сторіччя, він ніколи в цій країні не акліматизувався і душею був завжди зв'язаний з Европою, яку відвідував майже кожного року. При тій нагоді, брав активну участь в усіх технічних конґресах та наукових конвенціях, на яких читав свої наукові праці та нав'язував знайомства з ученими, праці яких або колись читав, або з ними переписувався.

У своїх спогадах Тимошенко з особливим сентиментом згадує про Міжнародний Конгрес Механіків в Цюріху (1925), на якому він зустрінувся з Т. М. Губером, моїм колишнім професором Львівської Політехніки та першим чужомовним перекладачем його книжки „Міцність матеріялів". До речі, проф. М. Т. Губер був також записаний золотими буквами в історію міцности матеріялів, як один з творців теорії розриву, відомої в науці „теорії максимальної деформації".

Незабутнім для Тимошенка був також Міжнародний Конгрес Механіків в Кембріджі, Англія, на якому він зустрів минулорічного совєтського нобелівського лавреата в ділянці фізики, Петра Капицю. Петро Капиця здобув титул інж. механіки на Петербурзькім Політехнічнім Інституті, а потім перекинувся на фізику. В часі свого 5-річного побуту в Кембріджі , на катедрі фізики відомого проф. Ратерфорда, він здобув собі велику славу своїми дослідами в галузі низьких температур. Капиця зробив для Тимошенка прийняття й, щоб зробити йому приємність, приготовив йому нічліг у Триніті Коледжі, в тій самій кімнаті, в якій колись мешкав геніяльний англійський фізик Ісаак Нютон.

(Продовження буде)

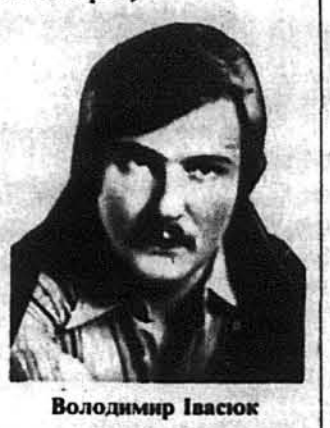
ЗАКАТУВАННЯ ІВАСЮКА

(Продовження зі стор. 2)

українець (а, може, правдоподібно, і Панченко був теж української національности).

Наша молодь не тільки не далась застрашити закатуванням Івасюка, а якраз навпаки, разом зі старшими вона масово і визиваючо прийшла на величезну похоронну демонстрацію свого улюбленого композитора. Під час походу весь час чути було голосні протимосковські вигуки, а навіть задзвеніла: „Ще не вмерла". На кладовищі, біля домовини виголошено патріотичні промови (це подає й совєтська преса), а на закінчення понеслись у синю даль — як за давніх днів — стрілецькі, тужливі: „Журавлі" та всупереч забороні проспівано Івасюкові, наше традиційне „Вічная пам'ять". Поліція була так заскочена потугою і спонтанністю походу-похорону, що розгубившись, обмежилась тільки до записок та — на превелике диво — нікого не арештувала.

Після похоронів до заквітчаної могили Івасюка прибувають щоденно

Володимир Івасюк

ідейні й патріотичні відвідувачі, головно молодь; і то не тільки зі західньої, а і зі східньої України. Народ бо починає бачити світло на кінці тунелю і відчуває, що кормига Москви добігає до остаточного і невідкличного кінця. Україна прямує не до „возз'єднання" з Москвою, а до повного і безповоротного з нею роз'єднання, що його таким виімковим, хоча трагічним, представником був незабутній Володимир Івасюк.

(Кінець)

На „Українському Селі" у Бавнд Бруку відбувся 8-ий з черги Фестиваль УНС

Бавнд Брук, Н. Дж. — У Неділю, 19-го серпня ц. р., тут у пополудневих годинах, відбувся, при гарній соняшній погоді, восьмий з черги Фестиваль Українського Народного Союзу з участю чотирьох Округ УНС стейту Ню Джерзі, а саме: Нюарку, Перт Амбою, Джерзі Сити і Пассейку.

Святочний Комітет, який очолював п. Михайло Захарко, голова Петр Амбойської Округи, добре вив'язався зі свого завдання підготовивши велику союзову імпрезу, яку, до речі, названі чотири Округи влаштовують кожного року і у якій взяли участь понад 1,000 осіб українського громадянства, а союзовців в першу чергу. Програмою вміло проводив інж. Богдан Мак, голова Нюаркської Округи. Великою почестю для організаторів і гостей цієї багатолюдної імпрези була участь в ній членів Головного Екзекутивного Комітету УНС — головного предсідника д-ра Івана Флиса, головного секретаря п. Володимира Сохана, головного касира пані Уляни Дячук і головного організатора п. Василя Оріховського.

Коротке привітання для учасників цієї імпрези виголосив д-р Іван Флис, а також почесний член Головного Уряду і колишній головний предсідник УНС п. Йосип Лисогір.

До танців і для розваги гостей приграваЛа оркестра „Карпатські гори". Крім того організатори подбали про різні гри і забави, вигравку тощо.

„Союзовий День" затягнувся до пізнього вечора. Він був доброю нагодою для зустрічі союзовців і їхніх родин, а також стимулюючим чинником для дальшої пожвавленої праці в користь Українського Народного Союзу і української справи взагалі.

У Сан Франсіско Ю. Стефаник доповідав про О. Телігу

Стараннями місцевого Відділу УККА, тут відбулася зустріч та доповідь Юрія Стефаника, голови Канадського Об'єднання Письменників „Слово" та відомого літературного редактора, критика та письменника — в суботу, 18-го серпня.

У дбайливо опрацьованій доповіді присутні почули тонку аналізу постаті, життя та поетичної творчости української поетеси Олени Теліги, як рівнож познайомились з відгуками літературних критиків про її діяльність. Послуговуючись вишуканими мовними засобами, прелегент оминув небезпеку словникових трафаретів, але одночасно видвигнув те що було суттєве в творчості цієї поетки Празької Групи, що творила напередодні Другої світової війни, коли доля була "жорсткою вовчицею" як для неї, так і для інших її друзів.

Як цього вимагала тема, доповідь мала ліричний характер виголошення і була оживлена особистими спогадами, що їй надало емоційности забарвлення, витворюючи гармонійну цілість між зовнішньою формою та внутрішнім змістом. Одночасно прелегент вистерігався, щоби перейти в своїх міркуваннях до особистого вислову, почувань чи поглядів та його оцінка творчости поетики відзначалася науковим підходом, побудованім на багатому матеріялі із оригінальних текстів та секундарної літератури. Але при використанні джерел доповідач не сприймав їх некритично, викривав їх внутрішні суперечності та недоліки та виказав себе як оригінальний мислитель, що вміє піднестися понад власні почування та переживання, та не боїться піти власними стежками, навіть у розріз із загально принятими заключеннями інших літературознавців. Постать Олени Теліги в Стефаниковій доповіді виступила у всіх своїх аспектах, як творча індивідуальність: таддновита мисткиня слова, мужня патріотка, тепла, щира людина, що вмерла так як жила, творила та вірила. В її особустості поєднались патріотизм та ерос в одну гармонійну цілість.

Цей ліературний Вечір переніс присутніх у гарний світ прекрасного, до найвищих горінь людського серця, розуму та душі, до вершин української духовоі культури, до її неперерваної творчої традиції.

(тмл)

МАРІЯ ДОЛЬНИЦЬКА...

(Продовження зі стор. 2)

„Про матеріяли й методи енкавстики"... Її майстерня положена в центрі Відня, недалеко від храму св. Стефана в дуже старовинній будові колишнього манастиря з грубезними мурами та вузенькими коридорами. Власне при кінці одного з коридорів находиться сама майстерня, а в одному куточку її обов'язкова піч до випалювання. Одна журналістка, коли писала про майстерню п-і Дольницької, назвала її „Чарівною майстернею"... З панею Миросею ми провели цілий вечір у п-ва Дольницьких-Недбаль. Незабутній інспіруючий вечір! Він належав до одного з тих „духових пирів", що їх я мала в часі моєї поїздки. Я ніколи не забуду цієї визначної жрекині мистецького огню, що палає не тільки в її робітні, але теж стовогнями горить в горнилі її творчої душі". (Згадана книжка, стор. 169-172).

Товариство „Св. Софія" — Комісія Патріяршого Фонду

- *Постійний Патріярший Фонд — найкращий Ювілейний Дар Патріярхові Йосифові.*
- *Постійний Патріярший Фонд — запорука існування і дії Патріярших надбань і інституцій.*

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНОГО ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

Марія Гайова	спадок три мешкальні доми
Стефанія Курілас	5,000.00 дол.
Анна і Павло Петровські	3,000.00 дол.

Від 1,000.00 до 3,000.00 дол. зложили:

Петро Пшик, Володимир Питяк, Осип Петрович, Мирослав і Романа Навроцькі, Роман і Лідія Смик, Роман Лисяк, Йосифа Мазур, о. Митрат Володимир Андрушків, о. Митрат Володимир Білинський, Тетяна і Зенон Цісик, Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська, Дарія і Ярослав Миндюк, Зеновія і Остап Баран, Товариство Прихильників УКУ, Анна і Іван Квік, Анна і Михайло Куриляк, Іван Кузь, Катерина і Володимир Березяк, Дарія і Василь Пасічняк, Лідія і Роман Осінчук, Катерина і Пилип Шперун, Мирослава і Константин Кебало, Я. і А. К., Ярослав Куровицький з Родиною, Лідія і Андрій Лемішка, Товариство за Патріярхат — Льос Анджелес, Товариство за Патріярхат — Північна Каліфорнія, Анастазія і Петро Ікапович, Марія Гарбуз, Андрій Яріш, Володимира і Петро Войтович, Мирослав Бих, Віктор Балабан, Український Народний Союз, Михайло і Анастазія Пирські, Марко Олесницький, Мирослав Завицький, Олександер Булак, Володимира і Микола Ценко, Надія і Степан Гробельські, Надія і Роман Мандрусяк, Осип Ільків, Неоніля Кліш, Катерина і Борис Гичко, Галина і Данило Пісецькі, Товариство за Патріярхат в Балтімор, Константин Бачинський, Борис Фипипчак, Товариство ім. Івана Франка, Марія і Василь Максимик, Анна Юрченко, Спадок Романа і Іванни Білинських, Іриней Прокопович, Михайло Яцух, Люба Данило, Юрій Кравець, Товариство Угнівщина, Ева Гаврилко-Робертс, Н. Н., Ігор Гуменюк, Орест Яхторович, Миролюб Лозинський, Іван Ярош, Йосиф Бережницький, Товариство за Патріярхат в Детройті, Богдан і Богданна Худьо, Уляна і Іван Козак, Михайло Гук, Н. Н., Степан і Катерина Шепелявий, Марія і Микола Рибак, Ірена і Микола Ракуш, Ірена і Микола Гнатчук, Мирон Зарицький.

Комісія Патріяршого Фонду — Товариства Свята Софія взиває всіх стати в ряди ФУНДАТОРІВ-БУДІВНИЧИХ — ПОСТІЙНОГО ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ. Хто зложить тисячу або більше долярів на Патріярший Фонд — Товариства Свята Софія — одержить грамоту.

ПОСТІЙНИЙ ПАТРІЯРШИЙ ФОНД — це бути чи не бути наших Патріярших надбань.

ПОСТІЙНИЙ ПАТРІЯРШИЙ ФОНД — наша відповідь ворогам Патріярхії.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Стриєчного Брата

бл. п. Степана Шепаровича

складаємо 50.00 долярів на будову каплиці в Люрді, Франція.

Ню Йорк, Н. Й. — Дарія і Омелян ШЕПАРОВИЧІ

Вшановуючи пам'ять

бл. п. Івана Івасіва

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО СМЕРТИ

складаємо 20.00 долярів на ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ".

Іван і Анна ЖУК з Родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І БРАТА

бл. п.

ІВАНА ІВАСІВА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
в понеділок, 24-го вересня 1979 року
о год. 8-ій ранку.

МАРІЯ — дружина
і ДІТИ

НАША ПОДЯКА

З Волі Всемогучого Бога, дня 21-го червня 1979 Божого Року, відійшла від нас у Вічність

бл. п.

БОГДАННА СИДОР ЧАРТОРИЙСЬКА

Для Бога жила — для Бога вмерла.

Ми прохаємо УСІХ, установ і осіб, що у будьякій формі несли нам слова співчуття, потіху й свої Молитви, — прийняти

НАШУ НАЙЩИРІШУ ПОДЯКУ!

ДЯКУЄМО: Всч. о. д-рові Володимирові Ґавлічеві, ЧСВВ, пароxові й Ігуменові Парохії Св. Юра в Ню Йорку, — за достойне переведення похоронних відправ — Парастасу в похоронному заведенні Петра Яреми, за відправу в Церкві Св. Юра та за Слово-Прощання над Домовиною Покійної бл. п. БОГДАННИ.

Всч. о. Іванові Сембрат, ЧСВВ, за довершення відправ на цвинтарі св. Духа в Гамптонбутґу, Н. Й.

ДЯКУЄМО: Головній Управі СУМ, усім її Членам за особисту участь у похороні своєї Подруги бл. п. БОГДАННИ.

Управі та ВСІМ членам Осередку СУМ у Ню Йорку за численну участь у всіх похоронних відправах, за прапори, вінки-квіти, молитви й Служби Божі.

Головній Управі Жінок ОЧСУ й Відділові Жінок ОЧСУ в Ню Йорку за участь з прапорами, за поміч у переведенні похорону, за дар на квіти й Св. Служби Божі й за їхні Молитви.

УСІМ Сумівцям та Жінкам ОЧСУ за супровід, почесні стійки біля Домовини Їхньої Подруги бл. п. БОГДАННИ.

ДЯКУЄМО: Дирекції Школи Українознавства при Осередку СУМ у Ню Йорку, усім учителям та Батьківському Комітетові, за участь, Молитви й співчуття.

ДЯКУЄМО: За прощальні Слова, після Парастасу, — Голові Краєвої Управи СУМ, інж. М. Шміґлеві, містоголові Головної Управи Жінок ОЧСУ, пані М. Нестерчук, і щира подяка пані Ст. Чорній за Грудку Землі з Рідних Земель України, яку вложила до домовини бл. п. БОГДАННИ.

Голові Осередку СУМ — Ню Йорк, другові К. Василикові, за Прощальне Слово над Домовиною Покійної Богданни на цвинтарі Св. Духа, а зокрема за те, що провадив Поминками-Тризною.

ДЯКУЄМО усім, що мали Слово на Поминках — Пані Марії Нестерчук, пані проф. Андрієнко-Данчук, пані Дарії Степаняк, панові мґр. Яр. Ракові, стриянці Юлії Лисняк, а двоюрідному братові Володимирові Лисняковi, за мистецьке слово з новелі Стефаника — „НИТКА".

Дякуємо УСІМ за вислови співчуття, за Служби Божі, Молитви й за пожертви — Замість Квітів — на народні цілі.

Ректоратові УВУ з Мюнхену за вислови співчуття; проф. д-рові В. Левові — Професорові Покійної бл. п. Богданни; маґістрові Володимирові Леникові за співчуття від „Рідної Школи" з Мюнхену; Голові Головної Управи ЖОЧСУ — мґр. Уляні Целевич та Проводові УВФронту за телеграми-співчуття з Чікаґо, проф. Орестові Буйнякові, тіточному братові з Саскатуну, Канада; проф. Р. Романишинові з Стамфорду; Осередкові СУМ з Бостону; Відділові ЖОЧСУ з Чікаґо; д-рові В. Верганові з Скрентону; д-рові і Пані М. Фостун з Лондону, Англія; п. В. Сохановi, Головному Секретареві УНСоюзу, Джерзі Сити — та УСІМ, що письмово, чи усно переслали нам свої співчуття — наша щира подяка!

Дякуємо також тій українській пресі, що помістила згадку про бл. п. Богданну!

Хай Бог Милосердний держить ВАС УСІХ у Своїй Ласці, Опіці й Любові!

МИКОЛА — чоловік, з діточками: ЄЛИСАВЕТОЮ, СВЯТОСЛАВОМ і БОГДАНОМ
МАРІЯ ЛИСНЯК — мати
ІРЕНА КОРШУН-КОМАР, сестра з чоловіком СОЗОНТОМ і дітьми: ТАНЕЮ НЕСТЕРЧУК та РОМОЮ
й інші Члени Родини в ЗСА, Канаді й Україні

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 12-го вересня 1979 року, відійшов у Вічність, на 68-му році життя, наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

ПЕТРО КОРОЛЕВИЧ

народжений в с. Маркова, пов. Підгайці, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполісі, Мінн., а Тлінні Останки поховані на цвинтарі св. Марії.

Горем прибиті:
дочка — МАРТА
пасербиці — ВАНДА і ЛЮЦИНА
внуки — ТАМАРА, ҐЕРІ, АНДРІЙКО
та ближча і дальша Родина в Україні, Польщі й Америці

ЗА СПОКІЙ ДУШІ НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАМИ

бл. п.

НЕОНІЛІ з КАРХУТІВ МЕЧНИК

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЇЇ СМЕРТИ
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 25-го вересня 1979 року
в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., о год. 6:30 ранку;
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 8-ій ранку.

Донька — ОЛЬГА
і зять ЯРОСЛАВ ЧИПАК

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 19-го вересня 1979 р., з волі Всевишнього відійшов від нас, по довгій і тяжкій недузі, на 54-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ та ШВАҐЕР

бл. п.

СТЕФАН ШЕПАРОВИЧ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною МАРІЄЮ
мати — АНТОНІНА
сестра — ВІРА
шваґерка — ВІРА СТАРУХ з мужем ЛОНГИНОМ
Ближча і дальша Родина в Америці, Україні та Арґентині

ПАРАСТАСИ — в четвер і п'ятницю, 20 і 21-го вересня 1979 р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в суботу, 22-го вересня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Братство кол. Вояків Першої Української Дивізії УНА Станиця Ню Йорк

ділиться сумною вісткою з всіми Побратимами, Комбатантами та Громадянством, що 19-го вересня 1979 року, відійшов у Вічність, кол. підстаршина І. УД УНА, довголітній член Управи та голова Станиці, член Головної Управи Братства, активний та заслужений член громадських організацій Ню Йорку

сл. п.

СТЕФАН ШЕПАРОВИЧ

ПАРАСТАСИ в четвер і п'ятницю, 20-го і 21-го вересня 1979 р., в похоронному заведенню П. Яреми в Ню Йорку, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в суботу, 22-го вересня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВШ. Дружині і Синові з Дружиною та всій Родині складає вислови глибокого співчуття —

Управа Станиці

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 6-го вересня 1979 року, відійшла у Вічність, наша Найдорожча МАМА

бл. п.

ЛІДІЯ з ГОРНИЦЬКИХ БІЛИНСЬКА

ПОХОРОН відбувся 9-го вересня ц. р. з каплиці Forest Lawn цвинтарі в Cypress, California.

МАРІЯ — дочка
ТОМКО — син
та ближча і дальша Родина

Третій З'їзд Конференції Гуцульських Товариств Америки й Канади

У днях 15, 16 та 17-го червня ц.р. в „Шервей Інн" готелі в Іслінгтоні (передмістя Торонто, Канада) відбувся Третій З'їзд Конференції Гуцульських Товариств Америки й Канади.

Уже в п'ятницю, 15-го червня ц.р., відбулася товариська зустріч делегатів.

У суботу, 16-го червня ц.р., точно о год. 10:30 ранком почалися ділові наради з'їзду, попереджені реєстрацією делегатів з окремих гуцульських товариств Америки й Канади. У Третьому з'їзді взяли участь делегати із Саскатуну, Елмонтону, Ошави, Гамільтону, Лондону, Чікаго, Клівленду, Торонто та й з інших місцевостей. З'їзд відкрив голова Конференції п. І. Андрусяк, вітаючи присутніх делегатів та гостей. Дальше обрано президію З'їзду у складі: д-р М. Небелюк, голова, С. Бакай, заступ. голови, К. Домашевська та М. Більчак, писарі і В. Стадничук, член.

З'їзд заслухав і продискутував звіти уступаючих керівних органів Конференції та прийняв відповідні резолюції.

Вечором того ж дня з нагоди Третього з'їзду відбувся в „Шервей Інн" готелі бенкет, а пізніше забава. На бенкеті було присутніх близько 150 осіб. Серед гостей було багато представників так центральних, як й місцевих організацій. Торонто, які складали свої письмові чи усні привіти для З'їзду. Бенкетом проводив п. І. Андрусяк, який зачитав привіти від поодиноких осіб та організацій, які наспіли з Европи, Австралії, Південної та Північної Америки.

На бенкеті головну доповідь під заголовком „Підтримуймо діяльність Конференції та гуцульські наукові надбання" виголосив д-р Микола Домашевський. Під час бенкету вручено Почесні грамоти, надані Конференцією Гуцульських Товариств Америки й Канади та Гуцульським Дослідним Інститутом, — Миколі Ільницькому з Детройту, Катерині Домашевській з Чікаго та Гуцульському Товариству ім. св. Юрія Переможця в Торонто за їхню жертвенну працю для гуцулів та незабутньої Гуцульщини.

Під час бенкету відбулася мистецька частина, у якій виступав дівочий квартет „Любисток", виконуючи під фортепіяновий супровід в'язанку народних українських пісень. Тут також від гуцульського товариства „Чорногора" в Чікаго виступали гуцулята Василько і Любко Домашевські, які виконали музичний дует (скрипка і піяно) виконуючи в'язанку гуцульських мелодій, як: „Коломийка", „Аркан" та інші. Любко знову виконав на піяно „Українську народну пісню".

Після мистецької програми відбулася забава, до якої приграва оркестра „Запорожці".

На закінчення Третього З'їзду Конференції Гуцульських Товариств Америки й Канади обрано нові керівні органи в такому складі: Іван Андрусяк, голова, Степан Бакай, заступник голови; Катерина Домашевська та Володимир Пилипюк, фінансово-рекордові писарі, мгр Василь Стефанюк, член; Контрольна комісія: д-р Мирослав Небелюк, голова, Михайло Сербанюк і Анна Мироняк — члени;. Д-ра Миколу Домашевського обрано редактором журналу „Гуцулія" та Історії Гуцульщини том II.

Катерина Домашевська

Нюаркська Округа...

(Закінчення зі стор. 1)

лав Гайвас. У мистецькій частині виступлять із спільною декламацією члени всіх 3-ох молодечих організацій: СУМ-А, ОДУМ і Пласту, що її підготовила досвідчена мисткиня слова Іванна Кононів. Сольо на піяно виконає п-і Таїса Богданська, а сольоспів п-і Раїса Дідов-Волуйчик під акомпаньямент п. Івана Череути. Пані Ангеліна Лимаренко відтворить рецитацію присвячену Симонові Петлюрі, а подружжя Володимир і Синтія Степові на скрипках відіграють дует. Капеля Бандуристів під керівництвом Володимира Васькова з підсиленням бандуристів Романа Левицького і Петра Шкварка відіграють на бандурах і проспівають ряд українських патріотичних пісень.

Рівночасно Комітет повідомляє, що 30-го вересня у довколишніх церквах згаданої вище місцевости, після Служб Божих, будуть відслужені урочисті Панахиди по сл. п. Симонові Петлюрі, і всіх тих, які життя своє віддали за волю України.

У Детройті відбудеться „Княжий бенкет"

Детройт (В. М.). — З нагоди 30-ліття існуванння Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, в неділю, 30-го вересня ц. р., в Детройті відбудеться велика імпреза під назвою „Княжий бенкет". У склад святкового комітету входять членки-прихильниці СФУЖО, метою яких є влаштуванням цієї імпрези, наблизити сучасне суспільство до часів Княжої Держави в культурно побутовій площині. Така імпреза особливо цікава тепер, бож стоїмо перед великими святкуваннями 1000-ліття введення християнства на Україні. Та і саме СФУЖО працює в дусі християнської любови і єдности українського жіноцтва. Сподіваємося, що цікава й оригінальна програма, яка складається з доповіді п-і О. Бризгун-Соколик з Торонто, драматичної сцени „Ярослав Мудрий", хороводу з опери „Купало" й мистецької виставки творчости Княжої Доби, притягне увагу ширшого громадянства міста Детройту й околиць. Крім того, щоб відтворити атмосферу Княжої Доби буде подана вечеря з оригінальними старовинними стравами.

Бенкет і виставка відбудуться у залі церкви Св. Покрови при вулиці Еверґрін (між 8-9 милею). Відкриття виставки творчости Княжої Доби почнеться о год. 3-ій, а бенкет відбудеться о год. 4-ій по полудні. Небувала імнпреза поведе нас у далекі сторіччя нашої історії і дасть нам змогу частинно відслонити кутик Княжого Двора й подивитись, як забавлялися наші князі й княгині у ті далекі і призабуті часи.

„НА ПРАВОЗАХИСТНІ..."

(Закінчення зі стор. 1)

товано члена Групи Петра Вінса.

Таким чином, за півтора року існування Української Гельсінкської Групи було заарештовано і засуджено на максимальні строки шістьох її членів. Цими актами насильства над борцями за людські права в СРСР органи влади очевидно намірювалися залякати також решту членів Групи і покласти кінець діяльности правозахисного характеру на Україні. Але так не сталося: хоч Українська Громадська Група Сприяння виконанню Гельсінкських Угод потерпіла дуже тяжкі втрати, її благородна праця продовжується.

В останній час властi, нехтуючи законами і законністю ще у вищій мірі ніж раніше, зачали безпосередньо терроризувати членів Групи і всіх тих, хто солідаризується або будь-як пов'язаний з нею. Ці люди наражені на слідження, обшуки, залякування і шантаж; над колишніми політв'язнями встановлюється адміністративний нагляд; викрадають документи Групи; заохочують до доносів.

24 червня 1977 р. у одному з купейних вагонів поїзду Київ-Москва агенти КДБ викрали у громадянки Д. пакет із інформаційними матеріялами Української Гельсінкської Групи... 25 серпня 1978 р. другий пакет матеріялів для Інформаційного Бюлетеня Групи передав у руки КДБ кандидат історичних наук Сергій Білокінь. Після виявлення такої прислуги С. Білоконеві дали дозвіл на прописку в Києві і працю за його спеціяльністю. Перед тим С. Білоконя впродовж декількох років переслідували за патріотизм.

30 серпня 1978 р. органи безпеки перевели обшук — без санкції прокурора — на двох квартирах у Києві: при вул. Верболазній ч. 18 у Валентина Терпила, і при вул. Кондратюка д. 4, кв. 63, у Олени Лелюк. Приводом для обшуку послужив донос Миколи Крючка; останній повідомив КДБ, нібито він викопав із землі „антирадянську літературу", яка належала до Оксани Мешко, а також нібито він бачив, що О. Лелюк навідується до О. Мешко і що вони — „однодумці".

У вересні 1978 р. в Ужгороді при обшуку у київських педагогів Ляриси й Імри Васько вилучено архів Української Гельсінкської Групи; крім архіву вилучили і зовсім особисті матеріяли Оксани Мешко — особисте листування і унікальні магнітофонні записи, між котрими: вірші Василя Стуса і Миколи Холодного в авторському виконанні; інтерв'ю Олеся Сергієнка взяте у поетеси Ліни Костенко і в деяких інших українських письменників і художників під час колядування на Різдв'яні Свята 1966 р.; лекції-бесіди Євгена Сверстюка з старшоклясниками київської школи ім. Т. Шевченка в 1960 р. на тему „Шевченко — поет, прозаїк, художник"; кілька неповторно чудових концертів хору ім. Верьовки під керівництвом Авдієвського і ін. Обшук був переведений без санкції прокурора.

За мешканням Оксани Мешко встановлено постійне слідження. Тут часто міліція задержує і обшукує тих, що навідуються до неї. Так поступила вона кілька разів з Юрієм Литвином (після цього за ним встановлено адміністративний нагляд з забороною приїжджати до Києва). У жовтні 1978 р. задержала і обшукала матір і сестру Миколи Матусевича; у серпні задержала і обшукала члена Української Гельсінкської Групи Василя Січка, дружину Олеся Бердника Валю, Михайла Мельника. Задержано також і допитано літературного працівника Володимира Сіренка, інженера Бориса Довгалюка з Дніпропетровська, Любу Андрушко з Тернопільської області.

Ще в лютім 1978 р. Оксану Мешко силою доставили до республіканського КДБ, де її вручили спеціяльне попередження (до речі, це „попередження" заповнюється на друкованих бланках з приміткою „публікації не підлягає"). У „попередженню" говориться, що якщо Оксана Мешко не припинить „антирадянської діяльности", то буде притягнена до кримінальної відповідальности.

Такі ж попередження одержали члени Групи Віталій Калиниченко, Іван Кандиба, Ніна Строкатова".

(Дальше йде опис збройного нападу на О. Мешко 3 листопада 1978 р.,, про переслідування Петра і Василя Січків, Василя Стрільцева, Ніни Строкатової, Йосифа Зісельса і В. Овсієнка, що вже відомо з раніше опублікованих повідомлень в українській пресі).

„Усвідомлюючи, що існуючий в СРСР режим політичної влади не відмовився від судових розправ над членами Гельсінкських Груп і надалі їх буде практикувати, ми вважаємо необхідним виявити своє відношення до так званого радянського правосуддя. Ми твердо переконані, що суд у СРСР є одним з каральних органів, які забезпечують проведення політики партії, котра кожну діяльність, не узгоджену з офіційним курсом, розцінює, як злочин... Враховуючи все це, ми відмовляємось від усякої участи в слідстві і судових процесах, вважаючи ці органи не судовими, а чисто каральними... ми будемо змушені об'явити в майбутніх судових процесах наш бойкот каральної політики КПРС...

Україна, 7 листопада — 15 грудня 1978 р.

Члени Української Групи Сприяння виконанню Гельсінкських Угод: О. Бердник, В. Калиниченко, І. Кандиба, О. Мешко,, В. Січко, П. Січко, В. Стрільців, Н. Строкатова.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на Патріярший Фонд зложили:

III — 1979

по дол.
500 — „Самопоміч" у Філядельфії, д-р Мирон Зарицький;
250 — д-р Роман і Лідія Смик;
100 — Евдокія Мартинів в другу річницю смерти бл. п. мужа Івана, Маріян і Ірена Корженьовські;
50 — Любомир Калинич у 25 річницю смерти батька о. Теофіля, Мирослав Данило Німців, Ярослав Петрів, Василь Петрів, д-р Володимир Іванків;
40 — Галина Клим (на УКУ), Ірена Ільницька;
30 — Любомир Калинич;
20 — Михайло і Ірена Мороз зам. кв. на могилу Романа Чубатого, Іван Микупа;
25 — Осипа Мінчак в пам. бл. п. Ольги Совяк, Оксана Гораєцька, Кравчук Ярослав, д-р Кривяк Ярослав (зам. кв. на могилу Софії і Наталії Зелених), Мирослава Белей;
50 — д-р Ярослав Кривяк — з розпродажі Бюлетенів Свята Софія, Марія Романенчук;
5 — Павлюк Микола, Евген Чайковський.

Листа ч. 1204. Збірка в Льорейн, Огайо. Збірщик Крайчик Олександер.

125 — Український Народний Союз — Відд. 233;
60 — Крайчик Олександер;
32 — Купіняк Віктор, мол.;
30 — д-р Сілецький Юліян, Щеплоцький Степан;
25 — о. д-р Нагаєвський Ізидор, Дрогомирецький Осип, Лесюк Омелян, Блискун Андрій і Гелена, Купіняк Віктор ст.;
24 — Гончарик Степан, Горський Володимир, Дейчаківський Богдан, Деркач Дмитро, Зубаль Степан, Кульчицький Володимир, Курдіяка Дмитро, Микита Іван, Оринчак Петро, Пакуш Евген, Пащин Евген, Сілецький Франко, Черкас Григорій, Черкас Івась і Оля, Шуя Степан, Проць Петро;
20 — Гаєва Параскевія, Сухарчук Микола;
15 — Величко Марія;
12 — Купчинська Марія, Лучковська Степанія;
10 — Влашин Віктор, Головецький Петро, Гаркач Григорій і Параскевія, Калютик Борис.

Збірка в Пассейку, Н. Дж. .... 300 дол.

Листа 1319, збірка замість квітів на могилу бл. п. Василя Манька (перевів Юліян Головчак)

По дол.
100 — Володимир і Катерина Березяк;
20 — Катруся і Пилип Шперун, Андрій і Евгенія Товп;
10 — Йосип і Анна Курівчак, Богдан і Керен Курівчак, Михайло і Евгенія Леськів, Іван і Анна Квік, Павло і Анна Петровські, Юліян і Олена Головчак;
5 — Лев Ганусяк, Роман і Ірина Ярош, Люба Турчак.

Збірка в Коговз, Н. Й.

100 — Ольга і Микола Павлів;
50 — Альберт і Гелен Бабяк, Наталка і Михайло Стемскі, Данило і Христина Шандиба;
20 — Анастазія Вербицька, Іван Рошко, Анатоль Вербицький, Куфель Іван;
15 — Роман і Ярослава Ракочі;
10 — Михайло Савків, Григорій і Стефанія Кушнір, Стефан Галібей, Михайло Палка, Остап і Софія Попівський, Ромко Мацюк, Володимир Ападвик, Ротько Іван, Кавута Григорій, Грещак Михайло, Роман Галькевич, Бездух Стефан, Стецюк Павло, Маідро Іван і Марія, Ракочий Федір, Зальопаний Софія, Омецінський Олег і Уляна, Гарбач Стефан, Грицковян Іван і Галина;
5 — Слободян Василь, Петро Мажак, Евгенія Шанц, Дзямба Юлія, Філяк Йосиф, Каролін Іван, Цьопко Юрій, Коник Володимир, Василь Боднар, Мирослав Юрчук, Кость Білик, Василь Яримишин, Ярослав Дулиш, М. і Д. Палка, Василь Слободян, Михайло Палка, Михайло Апостол;
3 — Стемпський Михайло, Буранич Богдан;
2 — Мочульський Остап, Дурбак Андрій, Дурбак Іван, Удич Іван, Осип Білинський;
1 — Василь Ґоґоша, Сосяк Михайло, Василь Єдинак, Дмитро Кошмар, Хорват Дмитро, Янішак Теодор, Партик Юлія.

Коляда 1979 р. — Кергонксон, Н. Й. Відділ Т-ва з ПУУКЦеркви

50 — Бар І. Я.;
25 — Олексів Степан;
20 — Куриляк Михайло, Крижанівський Микола, Ковальський Роман;
15 — Квас Володимир, Смішкевич Еміліян;
10 — Цяпа В., Тхір Марія, Слободян Данило, Шмотолоха Теодор, Яців Петро, Оршуляк Юрій, Ґерило Андрій, Паращук Іван, Вовчук Микола, Мокляк Григор, Литвин Онуфрій, Салук Ярослав, Хоманчук Іван, Рубінович Богдан, Лучків Михайло, Гнатів Мирослав, Ганч А., Тим Теодор, Шпак Д. С., Ганкевич Юрій, Бедрій Орест, Кульчицький Іван, Барусевич Микола, Олійник Ольга, Безкоровайний, Кухній Михайло, Савчук Зенон, Оприск Пилип, Денисенко Іван, Гошовський Юліян, Хамула Володимир, Орловський Стефан, Бубела Л., Микола Василик, Гаврилюк Роман, Орач Н., Періг Анна, Черник Осипа, Добощак Володимир, Хухра Дарія;
5 — Дудка Володимир, Соде Марія, Патрило Р. Р., Стасюк Дмитро, Чучкевич Роман, Загаляк Ірена, Бігун Михайлина, Кондра Б. М., Оршуляк Мирон, Курило Александер, Берник С., Неілко Іван, Хариш Дмитро, Тащак Іван, Лесів Ярослав, Савчук Федір, Фтомин, Горняткевич Д. Д., Олесницький Роман, Змий Антоній, Оршуляк Михайло, Кузмин Павло, Королик Андрій, Кефор Дмитро, Реннер Володимир, Юрків Марко, Яримович Микола, Мілян Володимир, Кручовий Святослав, Венгринович Зеновія, Кусяк Степан, Ґаландюк Осип, Фелісіяно Д., Круг Іван, Побурко Микола, Поцалуйко Ігор;
3 — Ганкевич Марія;
2 — Ройко М., Васьків Михайло;
1 — Коваль Б.

Збірка в Кергонксоні, Н. Й. з нагоди уродин Його Святости Патріярха Йосифа (перевели: Барусевич Софія і Куриляк Михайло).

По дол.:
100 — Олексів Степан;
20 — Квас Володимир, Барусевич Микола, Фальків Е.;
10 — Куриляк Михайло, Ганкевич Юрій, Хоманчук Іван, Кондра Богдан, Ковальський Роман, Гнатів Мирослав;
5 — Горняткевич Дамян.

Листа ч. 1073 — Збірка в Елізабет, Н. Дж. Відділ УПТ (переслав Михайло Іванців)

100 — д-р Роман Граб;
50 — Михайло Іванців, Едвард Мельничук, Іван Полянський, Ярослав Закаляк, Володимир Бойчук;
40 — Володимир Заблецький;
25 — Йосиф А. Яцусь, Іван Подільчук;
20 — Іван Солтівський, Павло Боднаренко;
10 — Теодор Юрчак, Іван Іваник, Мелянія Кривокульська, Юрій Яцусь;
5 — Іван Маркович.

Листа ч. 1074, Елізабет, Н. Дж. (передав М. Іванців)

100 — Евстахій Гавриш, Патр. Т-во — Відділ Елізабет;
90 — Богдан Ґопда;
50 — Роман і Ірена Левицький, Петро Дяк, Володимир Загайкевич;
40 — Ярослав і Ольга Заремба;
25 — Мирон Пінковський, Орест Загайкевич;
20 — Андрій Канучок, Василь Папюга;
10 — Микола Киценюк, Микола Гульнік, Петро Штабалюк, Василь Головінський, Михайло Федірко, Юлія Полянська, Стефан Попадюк, Богдан Федик, Василь Пухта, Михайло Хитра, Микола Купчак, Михайло Коваль, Михайло Федецький, Михайло Кухта;
5 — Евгенія і Мартин Федаш, Карваш, Павло Гила.

5,917 15 .... **Коляда у Філядельфії, Па.** (Збірку організував Осип Петрович)

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія висловлює щиру подяку усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків або висилати на адресу

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION — PATRIARCHAL FUND
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд, можна відтягати від податку IRS No. 23-74380645

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЯРОСЛАВ ЯВОРСЬКИЙ, член УНС Відд. 364 ім. св. Василія в Клівленд, Огайо, помер 1979 р. на 31-му р. життя. Нар. 1947 р. в Міттенвальді, Німеччина. Залишив у смутку матір Стефанію, батька Романа і сестру Ірену Енн. Похорон відбувся 6 лютого 1979 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИКОЛА ГОМЗЯК, член УНС Відд. 334 ім. Івана Франка в Клівленд, Огайо, помер 18 січня 1979 р. на 82-му р. життя. Нар. 1896 р. в с. Білич, Україна; членом УНС став у 1925 р. Залишив у смутку дочку Катерину Когут, сина Михайла, 6 внуків, 1 правнука, сестру Стеллу Слепко і брата Івана. Похорон відбувся 22 січня 1979 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс, Клівленд, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Боганек, секр.

МАРІЯ ШКІЛЬНА, членка УНС Відд. 133 ім. Богдана Хмельницького, померла 2-го березня 1979 р. на 65-му р. життя. Нар. 1913 р. в Денисові, Терноціль; членкою УНС стала 1972 р. Залишила у вмутку мужа Мирона, дочки: Олю і Галю з чоловіками; внучки: Наталю з мужем, Саню і Олесю. Похорон відбувся 5 березня 1979 р. в Голівуд, Юніон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Леськів, секр.

КАТЕРИНА МАГОЛА, членка УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк, померла у січні 1979 р. Нар. 1895 р. в Борове, Україна. Залишила у смутку дочку Розу К. Могаля. Похорон відбувся 31 січня 1979 р. на цвинтарі Ст. Гедвіг в Дірборн Гайтс, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ВАСИЛЬ ПАНЧИШИН, член і довголітній секретар Відд. 378 УНС помер 20 лютого 1979 р. на 57-му р. життя. Нар. 1921 р. в Ню Йорку, Н. Й.; членом УНС став у 1969 р. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Вілляма і брата Івана. Похорон відббувся 24 лютого ц. р. на українському цвинтарі св. Николая в Міллвілл, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Панчишин, секр.

ВАЛЕНТИН ДВОРНИК, член УНС Відд. 318 в Нортгемптон, помер 19 березня 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1893 р. в Україні; членом УНС став 1929 р. Залишив у смутку дочку Ольгу і сина Володимира. Похорон відбувся 14 березня ц. р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптон.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПРОФ. ІЗИДОР ВОЛОДИМИР ЖИЛАВИЙ, член УНС Відд. 239 Б-ва св. Юрія у Філядельфії, Па., помер на 72-му р. життя. Нар. 1906 р. в Монастириська, Україна; членом УНС став у 1962 р. Залишив у смутку дружину Анастазію, сина з дружиною Еліною, доньки: Лідію Куропась і Роксоляну Гарасимович та 9 внуків. Похорон відбувся 17 березня 1979 р. на укр. кат. цвинтарі св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Інж. Володимир Винницький, секр.

МЕЛАНІЯ КІТВІС, членка УНС Відд. 14 Т-ва Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж., померла 19 лютого 1979 р. на 69-му р. життя. Нар. 1910 р. у Зах. Україні; членкою УНС стала у 1966 р. Залишила у смутку чоловіка Миколу. Похорон відбувся 22 лютого на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н. Дж.

Вічна Їй Пам"ять!
М. П. Отрок, секр.

КСЕНЯ ФЕДОРЧАК, членка УНС Відд. 288 св. Дмитрія в Бетлегем, Па., померла 30-го квітня 1979 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в Козовій, Бережани, Україна; членкою УНС стала у 1921 р. Залишила у смутку синів — Михайла і Петра. Похорон відбувся 5 квітня 1979 р. на цвинтарі св. Йосафата в Ловер Сокон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Дмитро Мушастий, секр.

ДМИТРО ДЯЧИШИН, член УНС, Відд. 168 св. Василія в Перт Амбой, Н. Дж., помер 24 квітня 1979 р. на 87-му р. життя. Нар. 1893 р. в Україні; членом УНС став у 1915 р. Залишив у смутку сина Стефана і дочку Катерину. Похорон відбувся 26 квітня 1979 р. на українському цвинтарі в Говилови, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Бабин, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1979 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні, повакаційні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковній залі, 37-09 31-ша Авеню. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки і вислухати звітів уряду. — В. Левенець, предс., М. Хоманчук, секр.